

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 ข้อเสนอแนะ	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบภายนอก (Externality)	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินส่วนเกินทางเศรษฐกิจ (economic surplus)	7
2.3 แนวคิดการประเมินมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	9
2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการทดลองทางเลือก	12
2.5 ราคาแฝง (Implicit Price) และความเต็มใจยอมรับ (Willingness to Accept: WTA)	15
2.6 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	19
3.1 ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล	19
3.2 การออกแบบแบบสอบถามในส่วนของการทดลอง	21
3.3 โครงสร้างแบบสอบถามข้อมูลครัวเรือนเกษตรกร	28
3.4 การลงรหัสข้อมูล	28
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	30

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา	35
4.1 สภาพทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือนตัวอย่าง	35
4.2 ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการปลูกผักในพื้นที่ศึกษา	43
4.3 ความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการชะล้างพังทลายของทรัพยากรดิน	48
4.4 การจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร ความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหา และการแก้ไขการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	53
4.5 ความคิดเห็นต่อผลกระทบของสารเคมีเกษตรต่อทรัพยากรดินและน้ำ และการเจ็บป่วยจากการใช้สารเคมี	57
บทที่ 5 ผลการศึกษา	59
5.1 คุณลักษณะที่มีผลต่อการเลือกมาตรการการอนุรักษ์ดินและน้ำ	59
5.2 ราคาแฝง (Implicit Price) ของคุณลักษณะ	61
5.3 ส่วนเกินการชดเชย (Compensating Variation)	63
5.4 มาตรการการแก้ไขปัญหาลิ่งแวดล้อมจากการทำการเกษตรที่ได้รับการยอมรับจากเกษตรกรและมูลค่าการชดเชยส่วนเพิ่ม	66
5.5 ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่มีผลต่อการยอมรับมาตรการ	69
บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ	72
6.1 สรุปผลการศึกษา	72
6.2 ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก แบบสอบถามครัวเรือนเกษตรกร	81
ภาคผนวก ข ชุดทางเลือกสำหรับแบบสอบถามในส่วนของมาตรการ	89
ภาคผนวก ค ผลการประมาณค่าแบบจำลอง	93
ประวัติผู้เขียน	95

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	จำนวนครว้เรือนที่ปลูกผัก ครว้เรือนตัวอย่าง และร้อยละของครว้เรือนตัวอย่าง	20
3.2	คุณลักษณะและระดับของคุณลักษณะมาตรการการแก้ไขปัญห ทรัพยากรดินและน้ำ	23
3.3	ต้นทุนของคุณลักษณะ	24
3.4	ต้นทุนของคุณลักษณะของมาตรการที่ใช้ในแบบจำลอง	25
3.5	ผลการออกแบบทางเลือกด้วยวิธี fractional factorial design	26
3.6	การจับคู่ทางเลือกเพื่อสร้างชุดทางเลือก	27
3.7	การลงทะเบียนข้อมูล	29
4.1	จำนวนและร้อยละของสมาชิกในครว้เรือนที่อยู่ในวัยแรงงาน อยู่นอกวัยแรงงาน และสมาชิกในครว้เรือนทั้งหมด	36
4.2	จำนวนและร้อยละของสมาชิกในครว้เรือนจำแนกตามสถานภาพการทำงาน	37
4.3	ร้อยละของหัวหน้าครว้เรือนจำแนกตามระดับการศึกษา	38
4.4	ขนาดพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร	48
4.5	ขนาดพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรจำแนกตามลักษณะการถือครอง	39
4.6	ขนาดและร้อยละของพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรจำแนกตามประเภท เอกสารสิทธิในที่ดิน	40
4.7	รายได้หลังหักต้นทุนที่เป็นเงินสดต่อหัวต่อปีและสัดส่วนของรายได้ของเกษตรกร จำแนกตามแหล่งที่มา	42
4.8	ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคิดเห็นต่อฐานะของครว้เรือน	43
4.9	ร้อยละของครว้เรือนที่มีสมาชิกมีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน	43
4.10	ขนาดพื้นที่ปลูกจำแนกตามชนิดพืช	44
4.11	ร้อยละของครว้เรือนจำแนกตามชนิดของผักที่ปลูก	44
4.12	ต้นทุนการผลิตผักจำแนกตามประเภทของต้นทุน	45
4.13	รายได้และสัดส่วนของรายได้จากการปลูกผัก	47
4.14	ขนาดและร้อยละของพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรจำแนกตามประเภทของที่ดิน	48

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.15	ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคิดเห็นต่อสภาพที่ดินในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา	49
4.16	ร้อยละของเกษตรกรที่เห็นว่าการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่	50
4.17	ร้อยละของเกษตรกรที่มีการแก้ไขการชะล้างพังทลายของดิน	50
4.18	ร้อยละของเกษตรกรที่เห็นว่าจะเข้าร่วมโครงการแก้ไขการชะล้างพังทลายของดิน	51
4.19	ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคิดเห็นที่จะไม่เข้าร่วมโครงการแก้ไขการชะล้างพังทลายของดิน	51
4.20	ร้อยละของเกษตรกรที่รู้สึกมั่นคงในที่ดิน	52
4.21	ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามเหตุผลของความรู้สึกมั่นคงในที่ดิน	53
4.22	ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามเหตุผลของความรู้สึกไม่มั่นคงในที่ดิน	53
4.23	ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามประเภทของแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	54
4.24	ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามประเภทของการจัดการระบบน้ำในแปลง	54
4.25	ร้อยละของเกษตรกรที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	55
4.26	ร้อยละของเกษตรกรที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรจำแนกตามประเภทของปัญหา	55
4.27	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	56
4.28	ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามวิธีการแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	57
4.29	ร้อยละของเกษตรกรที่จะเข้าร่วมหากมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีประหยัดน้ำ	57
4.30	ร้อยละของเกษตรกรที่เห็นว่าสารเคมีเกษตรส่งผลกระทบต่อทรัพยากรดินและน้ำ	58
4.31	ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคิดเห็นต่อประเภทของผลกระทบของสารเคมีเกษตรต่อทรัพยากรดินและน้ำ	58
4.32	ร้อยละของครัวเรือนที่มีสมาชิกเคยเจ็บป่วยจากการใช้สารเคมี	66
5.1	ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่ม	60
5.2	ราคาแฝงของคุณลักษณะ	63
5.3	ส่วนเกินการชดเชยของคุณลักษณะ	65
5.4	ความน่าจะเป็นที่จะถูกเลือกของมาตรการ	66
5.5	คุณลักษณะและระดับของคุณลักษณะของมาตรการที่เกษตรกรเลือกจากมากที่สุด	67

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.6	มูลค่าส่วนเพิ่มหรือความเต็มใจยอมรับส่วนเพิ่มของคุณลักษณะต่างๆ ในมาตรการ ที่ได้รับการเลือกจากเกษตรกร	67
5.7	ค่าชดเชยในกรณีของมาตรการอันดับที่ 1	68
5.8	ค่าชดเชยในกรณีของมาตรการอันดับที่ 2	68
5.9	ค่าชดเชยในกรณีของมาตรการอันดับที่ 3	69
5.10	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับมาตรการของเกษตรกร	71

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
1	แผนที่แสดงการชะล้างพังทลายของดินบริเวณลุ่มน้ำแม่ตา	3
2	แผนที่ลุ่มน้ำแม่ตาและหมู่บ้านที่เป็นพื้นที่ศึกษา	5
3	ผลกระทบภายนอกด้านบวก (positive externality)	7
4	ส่วนเปลี่ยนแปลงการชดเชย (compensating variation)	8
5	ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามในส่วนที่เป็นทางเลือก	21

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved